

Löneläget

Mars 2024

Innehåll

Sammanfattning	3
Löner	4
Konkurrenskraft	8
Konjunktur	11
Priser och valuta	15
Appendix: Diagram och tabeller	18
Noter	24
Tabell- och diagramförklaringar	25

Medlingsinstitutet ansvarar för den statliga medlingsverksamheten, den officiella lönestatistiken och har till uppgift att verka för en väl fungerande lönebildning.

I Medlingsinstitutets uppdrag ingår bland annat att sammanställa och tolka statistik som är av betydelse för lönebildningen samt att följa utvecklingen av löner i Sverige och i omvärlden.

Löneläget beskriver översiktligt löneutvecklingen i Sverige och omvärlden, konkurrenskraften samt konjunktur-, inflations- och valuta-utvecklingen.

Analyserna i *Löneläget* mars 2024 bygger på den statistik som fanns tillgänglig till och med den 26 mars 2024.

Publiceringsdatum: 27 mars 2024

Rapportförfattare: Petter Hällberg

Sammanfattning

Lönerna ökar något snabbare än industrimärket och i takt med lönerna i USA, trots att ekonomin växer snabbare där. Lönerna bromsade in i euroområdet under pandemiåren, men har ökat något snabbare än i Sverige det senaste året. Det är lågkonjunktur i Sverige men den lägre inflationen har gjort att reallönerna och hushållens förtroende för ekonomin är på uppgång.

Lönerna ökar i takt med USA

De svenska lönerna ökade med 4,2 procent det fjärde kvartalet 2023 enligt internationellt jämförbara löner (LCI), något mer än industrimärkets 4,1 procent. De amerikanska lönerna steg i princip lika snabbt som i Sverige med en uppgång på 4,3 procent. I euroområdet ökade dock lönerna med endast 3,2 procent, en tvär men sannolikt tillfällig inbromsning från 5 procent kvartalet innan (avsnitt: "Löner").

Svenska och europeiska löner i takt 2020–2023

Det är små skillnader mellan Sverige och Europasnittet sett till den samlade löneutvecklingen från pandemin och framåt. Lönerna har i genomsnitt ökat med 3 procent per år i Sverige 2020–2023, jämfört med 3,3 procent i euroområdet (avsnitt: "Löner").

Tillväxten är långsammare i Sverige och euroområdet än i USA

Världsekonomin växer för närvarande i en måttlig takt, även om det finns betydande skillnader mellan länder. USA fortsätter ha god tillväxt medan ekonomin har bromsat i euroområdet och Sverige, där arbetslösheten stiger något. Däremot utvecklas reallönerna positivt och stämningläget bland hushållen visar tecken på att förbättras (avsnitt: "Konjunktur").

Lägre varupriser men höga tjänstepriser

Minskande globala producentpriser har bidragit till att varupriserna dämpats kraftigt. Tjänstepriserna dämpas långsammare än varupriserna och är fortfarande på en högre nivå än tidigare i bland annat Sverige. Den globala inflationstakten är dock sammantaget på fortsatt nedgång. I USA respektive euroområdet steg priserna med 3,2 respektive 2,6 procent i februari. Även den svenska inflationen (mätt med KPIF) var 2,6 procent (avsnitt: "Priser och Valuta").

Reallönerna stiger med 1,8 procent per år enligt prognoser

Svensk ekonomi och export väntas ta fart igen först 2025 enligt en sammanställning av prognoser. Inflationen kommer bli under 2 procent i genomsnitt 2024–2025 enligt prognoserna. Det får reallönerna att stiga med 1,8 procent per år 2024–2025 (avsnitt: "Konjunktur").

Vinstandelen minskar i industrin

En lägre global efterfrågan har fått den exportorienterade industrin i Sverige att sakta in jämförelsevis mycket. Det har dock inte märkts av på sysselsättningen och produktiviteten i industrin utvecklades rejält negativt under andra halvan av 2023. Det har lett till snabbt stigande enhetsarbetskostnader och industrins vinstandel faller tillbaka snabbare i Sverige än inom euroområdet (avsnitt: "Konjunktur").

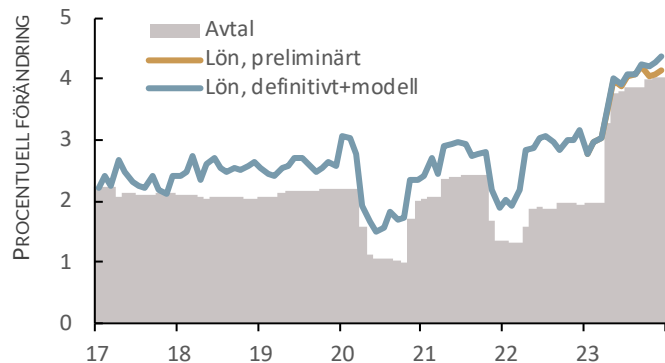
Löner

De svenska lönerna ökade med 4,2 procent det fjärde kvartalet 2023 enligt internationellt jämförbara löner (LCI), något mer än industrimärkets 4,1 procent. De amerikanska lönerna steg i princip lika snabbt med en uppgång på 4,3 procent. I euroområdet ökade dock lönerna med endast 3,2 procent samma kvartal, en tvär men sannolikt tillfällig inbromsning från tidigare 5 procent i årstakt.

Svenska löner i linje med industrimärket

De svenska lönerna ökade med 4,4 procent i december 2023. Det vill säga med en något högre takt än de centralt avtalade löneökningarna, som steg med ca 4 procent i december (se diagram 1).

Diagram 1. Löner i Sverige t.o.m. dec. 2023

Källa: Medlingsinstitutet. Diagramförklaringar sist i rapporten.

Skillnaden mellan avtalad och utgående lön såg dock olika ut beroende på sektor. I den privata sektorn steg lönerna med 4,6 procent i december 2023, det vill säga snabbare än de avtalade 4 procent. Lönerna steg med 3,7 procent i offentlig sektor, det vill säga långsammare än de avtalade lönerna, som uppgick till 4,1 procent.

Från och med april och maj i år kommer de avtalade löneökningarna att dämpas till ca 3,3 procent i den privata sektorn. För en stor majoritet av anställda i offentlig sektor pågår däremot för närvarande förhandlingar om vilka avtalade löner som ska gälla från våren och framåt. Förhandlingarna gäller hela den kommunala och den regionala sektorn.

Industrins märke dämpas från 4,1 till 3,3 procent i år

I april och maj 2023 förhandlade en majoritet av de anställda i Sverige om sina löner med ett nytt tvåårigt industrimärke att utgå från. Märket innebär årliga arbetskostnadsökningar på totalt 7,4 procent, med mer tyngdpunkt på det första året (4,1 procent) än det andra året (3,3 procent).

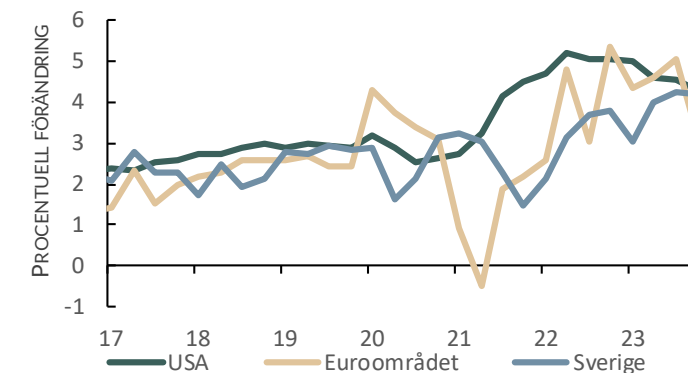
Många anställda, ca 23 procent, saknar angivna nivåer på löneökningar i kollektivavtalen. Löneutrymmet bestäms helt lokalt för dessa. Detta är särskilt vanligt i offentlig sektor. Ytterligare ca 12 procent av de anställda saknar kollektivavtal helt.

För en utförligare beskrivning av statistiken och analyser av de senaste svenska månadsutfallen, se de löpande månadsrapporter över löneutvecklingen som publiceras på Medlingsinstitutets webbplats.¹

Samma löneökningstakt som i USA

De svenska lönerna ökade med 4,3 procent enligt LCI under det fjärde kvartalet 2023 (se diagram 2). Det var en lika hög löneökningstakt som i USA. Lönerna har ökat snabbare i euroområdet än i Sverige de första tre kvartalen 2023. Det fjärde kvartalet dämpades dock euroområdets löneökningstakt till 3,2 procent (se diagram 2 och tabell 1). Mycket talar dock för att det var en tillfällig inbromsning (se mer nedan).

Diagram 2. Löner (internat. jämförbara) t.o.m. 2023 kv4

Källa: BLS och Eurostat. Diagramförklaringar sist i rapporten.

Lönerna ökade snabbast i Österrike och i Belgien det fjärde kvartalet. I Belgien är lönerna med viss fördröjning indexerade till inflationen. Lönerna i Storbritannien stiger också snabbt men har dämpats jämfört med tidigare. I Norge har lönerna ökat med omkring 4 procent tidigare under 2023 men steg med 6 procent sett till enbart det fjärde kvartalet.

Tabell 1. Löneökningar (procent). Fjärde kvartalet 2023 jämfört med fjärde kvartalet 2022.

Genomsnittlig årlig förändring 2020-2023 inom parantes.

	Nominell lön	Reallön
Sverige	4,2 (3,0)	1,2 (-1,2)
Euroområdet	3,2 (3,3)	0,5 (-0,8)
USA	4,3 (4,0)	1,0 (-0,4)
Storbritannien	6,1 (4,8)	1,9 (-0,2)
Norge	6,2 (3,5)	1,8 (-0,7)
Belgien	7,3 (4,3)	8,0 (0,3)
Danmark	1,9 (2,4)	1,8 (-1,0)
Finland	3,6 (2,6)	2,0 (-0,8)
Frankrike	2,8 (3,0)	-1,3 (-0,4)
Italien	0,1 (1,7)	-0,9 (-2,2)
Nederländerna	4,6 (4,2)	4,1 (-0,6)
Portugal	5,3 (4,7)	2,8 (1,3)
Spanien	4,3 (3,0)	0,9 (-0,5)
Tyskland	2,2 (3,0)	-0,8 (-1,4)
Österrike	7,5 (4,9)	2,2 (-0,1)

Källor: Eurostat, BLS, ONS och Statistisk centralbyrå.

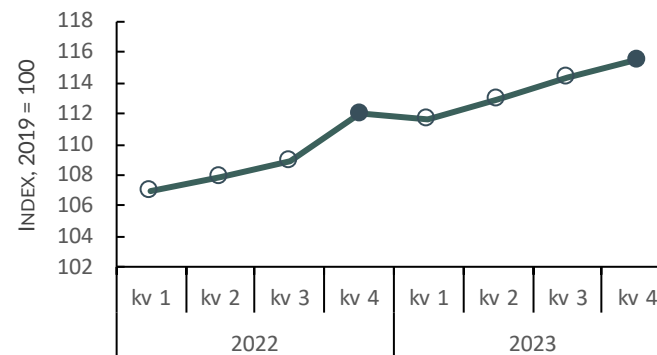
Tabellförklaringar sist i rapporten.

Men det senaste kvartalet bör tolkas försiktigt för flera länder. I Tyskland och i Italien var det tillfälliga stora uppgångar i lönen under slutet av 2022 som kraftigt dämpade de senaste uppmätta löneökningarna under 2023 (se mer nedan).

Tillfällig inbromsning i euroområdets löner?

Euroområdets inbromsning av löneökningstakten beror inte på att den kortsiktiga förändringen av lönenivån mellan tredje och fjärde kvartalet 2023 var särskilt långsam. Lönenivån steg snarare helt i linje med trenden under 2023 (se diagram 3). Årsförändringen minskade dock från 5 procent det tredje kvartalet 2023 till 3,2 procent det fjärde kvartalet. Men det beror då alltså på att lönen jämförs med det fjärde kvartalet 2022, då det skedde en brant men tillfällig uppgång av lönenivån.

Diagram 3. Lönenivå i euroområdet

Källa: Eurostat. Diagramförklaringar sist i rapporten.

När den årliga löneökningstakten för det första kvartalet 2024 publiceras kommer jämförelsen ske med ett kvartal som inte var tillfälligt högt. Det talar för att den årliga löneökningstakten i euroområdet går upp igen. Det är dock inte säkert att det sker till samma höga löneökningstakt som tidigare (se "Avtal och indikatorer" nedan).

Sverige i den europeiska mittfåran 2020-2023

Det är små skillnader mellan Sverige och Europasnittet sett till den samlade löneutvecklingen från pandemin och framåt. Under pandemiåren bromsade lönerna in mer i euroområdet än i Sverige. En del av de jämförelsevis snabba löneökningarna i Europa kan alltså delvis sägas kompensera för tidigare återhållsamhet. Lönerna har i genomsnitt ökat med 3 procent per år i Sverige 2020-2023, jämfört med 3,3 procent i euroområdet (se tabell 1).

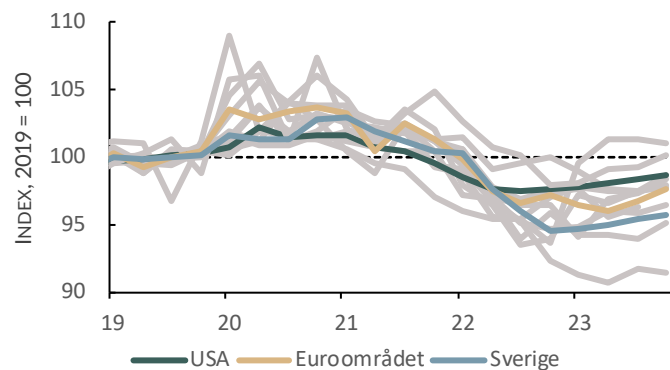
I Tyskland har lönerna, efter en initial inbromsning, närmast sig andra länders nivåer och har liksom i Sverige ökat med i genomsnitt 3 procent per år under samma period. Under perioden 2020-2023 har lönerna därmed ökat lika snabbt eller långsammare än i Sverige i Danmark, Finland, Frankrike, Italien, Spanien och Tyskland (se tabell 1).

Reallönerna har slutat att minska

Lönerna stiger nu snabbare än priserna i flera jämförbara länder (se diagram A1-A12 i appendix). I Sverige steg real-lönerna med 1,2 procent det fjärde kvartalet (se tabell 1). I Frankrike och Italien minskade däremot reallönerna tydligt. Även i Tyskland minskade reallönerna. Men det beror inte på högre inflation utan kan kopplas till en tvär- men sannolikt tillfällig - inbromsning av löneökningstakten i dessa länder (se ovan).

Räknat från 2020 och framåt har dock reallönerna i Sverige sjunkit något mer än i många andra länder (se diagram 4). En viktig anledning till att reallönerna minskat jämförelsevis mycket i bland annat Sverige på senare år är att långa och samordnade avtal höll emot en snabb löneuppgång när inflationen tog fart. Man kan se liknande utveckling i exempelvis Danmark och Italien. I Medlingsinstitutets rapport *Löneläget oktober 2023* beskrivs detta närmare.²

Diagram 4. Reallöner sedan 2019

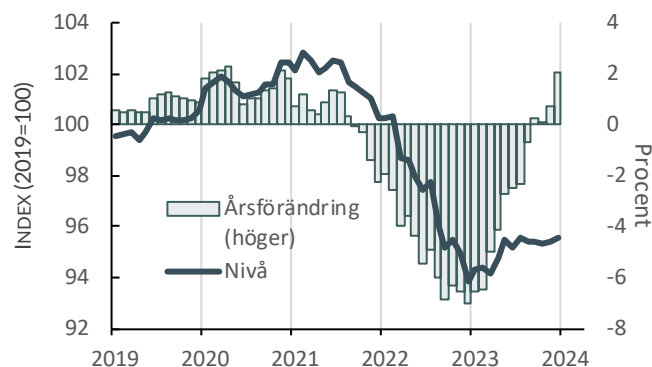

Källa: Eurostat. Diagramförklaringar sist i rapporten.

De senaste årens nedgång till trots har de svenska reallönerna dock ökat mer än i de flesta liknande länder sedan ett par decennier bakåt.³

Enligt den nationella månadsstatistiken ökade reallönen med drygt två procent i december 2023 jämfört med samma månad året innan (se diagram 5). Det var tre år sedan reallönerna steg så snabbt. En del av uppgången berodde dock på att inflationen dämpades tillfälligt, eftersom priserna på hushållsel var betydligt lägre än i december 2022.

Diagram 5. Reallön (KPIF) t.o.m. dec. 2023

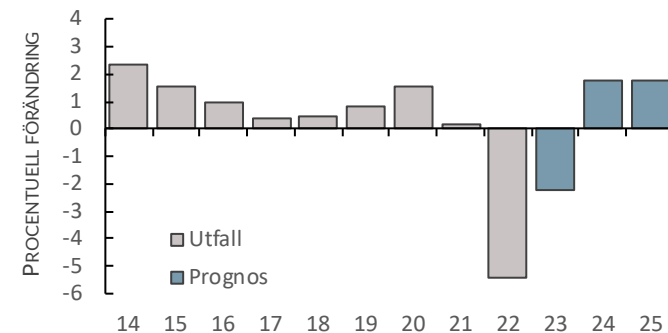
Källa: Medlingsinstitutet och SCB. Diagramförklaringar sist i rapporten.

Köpkraften stiger framöver

Inflationen har emellertid fortsatt på den inslagna trenden nedåt och var endast 2,6 procent i februari (se avsnittet "Priser och valuta"). De sammantagna prognoserna för löneökningar respektive priser pekar entydigt mot att reallö-

nen kommer att öka ihållande framöver. Om dessa prognoser slår in kommer reallönerna att stiga med cirka 1,8 procent per år under de kommande två åren i Sverige (se diagram 6 och avsnittet "Konjunktur").

Diagram 6. Reallöner (löner-inflation enligt KPIF)

Källa: Medlingsinstitutet, SCB och svenska prognosinstitutet. Diagramförklaringar sist i rapporten.

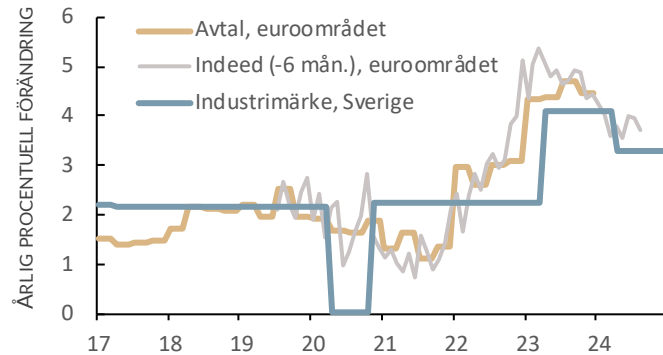
Tecken på dämpade löner

De centralt avtalade löneökningarna i Sverige kommer att dämpas i vår. Det beror på att industrins kostnadsmärke justeras ner från 4,1 procent till 3,3 procent i årlig öknings-takt (se diagram 7). Dämpningen är redan in-tecknad för den privata sektorn, men en stor avtalsrörelse pågår i skrivande stund i kommuner och regioner, där löneavtalen löper ut under våren.

I euroområdet dämpades de avtalade löneökningarna något det fjärde kvartalet i fjol enligt ECB:s indikator. De avtalade lönerna ökade med 4,4, procent, vilket kan jämföras med 4,7 procent det tredje kvartalet. Detta är antagligen

en mer realistisk beskrivning av den underliggande löneutvecklingen i euroområdet än den tvära inbromsning som kunde noteras för de utgående lönerna (se ovan).

Diagram 7. Indikatorer för lön

Källa: Nationella statistikbyråer via Macrobond. Diagramförklaringar sist i rapporten.

Indeeds löneindikator, som baseras på jobbannonser, brukar öka i takt med euroområdets avtalade löner ungefär ett halvår i förväg (se diagram 7). Ökningstakten i den indikatorn har minskat från omkring 5 procent till knappt 4 procent, vilket pekar mot att de avtalade löneökningarna i euroområdet också kan komma att dämpas något i närtid. Notera att detta inte är en prognos om långsammare löneökningstakt framöver, utan en enkel indikation på hur de avtalade lönerna kan komma att utvecklas.

Konkurrenskraft

Urholkad köpkraft har minskat den globala efterfrågan. Det har fått den exportorienterade industrin i Sverige att sakta in jämförelsevis mycket. Det har dock inte märkts av på sysselsättningen och produktiviteten i industrin utvecklades rejält negativt under andra halvan av 2023. Det har lett till snabbt stigande enhetsarbetskostnader och industrins vinstandel faller tillbaka snabbare i Sverige än inom euroområdet.

Avtalade industrilöner upp 3,3 procent i både Sverige och Tyskland i år

I Sverige är lönerna generellt sett starkt kopplade till industrins förhandlingar. De avgörs av en mängd faktorer, men hur internationella industrilöner, särskilt tyska, utvecklas är en av dessa. På senare år är det också en liknande utveckling för genomsnittslönen i svensk och tysk tillverkningsindustri (se diagram 8).

Aktuellt metall- och elektronikavtal i Tyskland

Det mest inflytelserika kollektivavtalet i Tyskland, mellan IG Metall och Gesamtmetall inom metall- och elektronikindustrin, löper i två år från 1 oktober 2022 till och med 30 september 2024. Den första lönehöjningen på 5,2 procent ägde dock rum först den 1 juni 2023. Den andra höjningen på 3,3 procent inträffar 1 maj 2024. I slutet av avtalsperioden ska lönerna därmed ha ökat med totalt 8,5 procent.

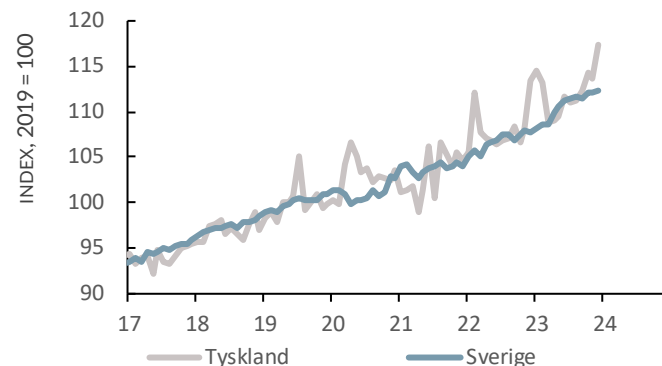
Att avtalsperioden inleddes med åtta månader utan lönehöjning bidrar till att minska avtalsvärdet för den tid som avtalet löper. Dock kompenserar

delvis två stora engångsbelopp i februari 2023 samt i februari 2024 för denna fördröjning.

Engångsbelopp eller deltidspension?

På senare år har det varit stor kortsiktig variation i de tyska löneutbetalningarna till följd av så kallade engångsbelopp. Som diagram 8 visar innebär de att lönerna blir högre enskilda månader. De totala löneutbetalningarna har blivit något högre i Tyskland än i Sverige, även om genomsnittslönen följer samma trend. Men kompensationen till svenska löntagare är å andra sidan något högre än vad enbart lönerna visar, till följd av att avsättningar till deltidspension ingår i de totala svenska arbetskostnaderna

Diagram 8. Lön/h, tillverkningsindustrin

Källa: Eurostat och egna beräkningar. Diagramförklaringar sist i rapporten.

Produktiviteten minskar i industrin medan arbetskostnaderna ökar snabbare

Under 2023 har industrins produktivitet minskat i såväl euroområdet som i Sverige, medan den tilltagit i USA. Något som bidrar till detta är att antalet anställda stigit i euroområdet och i Sverige 2022-2023, samtidigt som

efterfrågan har kylts ner rejält på senare tid. I USA är det dock en fortsatt nedåtgående trend för antalet anställda inom industin, trots starka produktionsresultat.

I och med att produktiviteten sjunker samtidigt som lönerna ökar snabbare går industrins enhetsarbetskostnader upp kraftigt i det kortare perspektivet. Det fjärde kvartalet 2023 steg dessa med hela 13 procent i årstakt (se tabell 2). Även i euroområdet bidrog lägre produktivitet till en snabb uppgång av enhetsarbetskostnaderna, som steg med drygt 9 procent.

De svenska enhetsarbetskostnaderna inom industrin har ökat snabbare än i euroområdet även räknat sedan 2022, 2020 respektive 2013 (se tabell 2). Men det gäller inte om man tar hänsyn till kronans långsiktiga försvagning. Jämfört med Sverige har euroområdets enhetskostnader inom industrin stigit nästan dubbelt så snabbt de senaste åren, räknat i gemensam valuta.

Tabell 2. Enhetsarbetskostnader i tillverkningsindustrin, årliga procentuella förändringar, genomsnitt per tidsperiod.

	2023 kv 4	2022-2023	2020-2023	2013-2019
Nationell valuta				
Sverige	13,0	5,9	2,5	1,5
Euroområdet	9,1	4,3	1,6	0,3
USA	6,1	5,8	3,7	2,1
Gemensam valuta (SEK)				
Sverige	13,0	5,9	2,5	1,5
Euroområdet	8,8	10,4	4,0	3,2
USA	2,3	16,5	7,5	9,5

Källor: Eurostat, BLS, ONS och Statistisk sentralbyrå. Tabellförklaringar sist i rapporten.

Högre totalt arbetskostnadstryck i euroområdet

När det gäller enhetsarbetskostnaderna i *hela ekonomin* har dessa stigit något långsammare i Sverige än i euroområdet sedan 2019 (se tabell A9 i bilagan). Ju snabbare uppgång i enhetsarbetskostnaderna, desto större sannolikhet att företagen kompenserar sig med högre priser. Speciellt under 2023 har denna inflationsrisk blivit mer påtaglig i euroområdet jämfört med i Sverige. Men en del av de ökade kostnaderna kan också fångas upp när vinstmarginalerna går ner snarare än att priserna går upp. Detta gäller särskilt om det är svårt att höja priserna då konsumenternas köpkraft redan är försvagad.

Exporten har planat ut

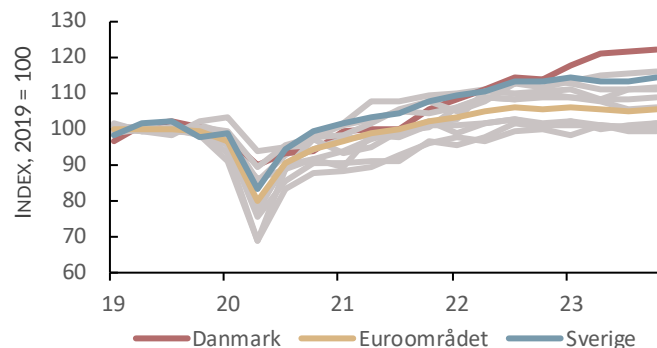
En svagare krona gör det lättare för svenska exportföretag att ta ut konkurrenskraftiga priser utan att minska på lönsamheten. Detta har bidragit till att den svenska exporten kunnat växa jämförelsevis mycket (se diagram 9). Därmed har den svenska exportens andel på exportmarknaden kunnat stiga på senare år.⁴

I Danmark är läkemedelsindustrin mycket stark för tillfället, främst via företaget Novo Nordisk. Det har gjort dansk export unikt stark bland våra konkurrentländer det senaste året (se diagram 9).

Sveriges export hade ökat mest sedan 2019, men liksom i andra länder har exportvolymerna knappt vuxit i omfattning sedan den stora inflations- och ränteuppgången bör-

jade hämma köpkraften i hela världen. Det påverkar ländernas ekonomier på olika sätt. Eftersom exportandelen är hög i svensk ekonomi saktar den in jämförelsevis mycket när världshandeln tappar fart.

Diagram 9. Exportvolym

Källa: Eurostat och egna beräkningar. Diagramförklaringar sist i rapporten.

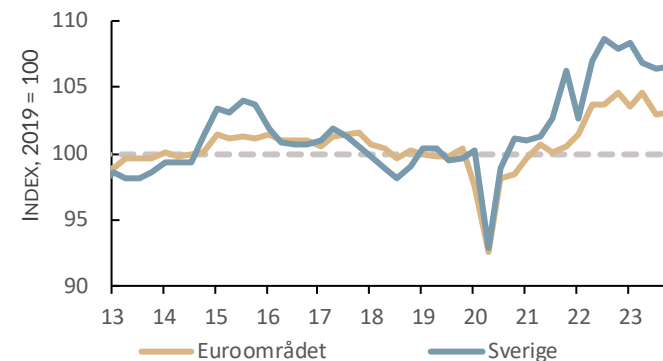
Lägre vinstandel i näringslivet

Vinstandelen är förenklad ett på mått på hur stor del av företagets intäkter som har gått till ägarna jämfört med arbetskostnader för de anställda.

I och med att det varit hög efterfrågan på varor under ett antal år samtidigt som utbudet varit hämmat har vinstandelen ökat påtagligt. Det gäller i synnerhet länder som Sverige, där industrin utgör en hög andel av ekonomin.

Under andra halvan av 2023 har dock arbetskostnaderna ökat snabbare samtidigt som produktionen saktat in, vilket har lett till en nedgång i näringslivets vinstandel (se diagram 10).

Diagram 10. Vinstandel i näringslivet

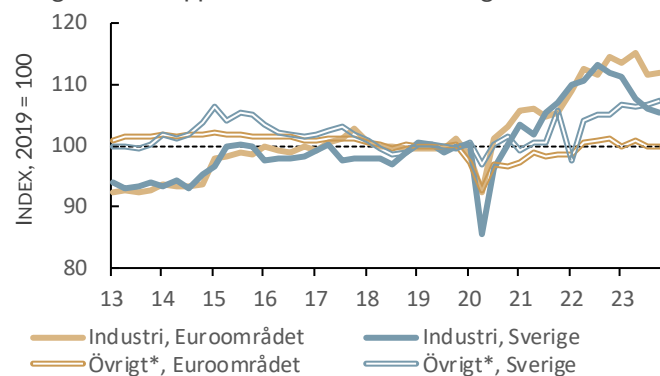
Källa: Eurostat och egna beräkningar. Diagramförklaringar sist i rapporten.

Omslag i industrins marginaler

Orsaken till att den sammantagna vinstandelen inte längre ökar beror främst på att industrins marginaler har försämrats, både i Sverige och i euroområdet. I Sverige har industrins vinstandel minskat sedan den nådde sin topp under 2022 (se diagram 11).

I näringslivet utanför industrin har vinstandelen förblivit oförändrad inom euroområdet, medan den har fortsatt att öka i Sverige (se diagram 11). En faktor bakom detta är att förädlingsvärdespriserna har stigit snabbare i branscherna utanför industrin. En annan är att de totala arbetskostnaderna per timme har ökat relativt långsamt inom de sektorer som inte tillhör industrin under 2023. Detta kan delvis förklaras av att inkomstgränsen för de högsta premierna till ITP har höjts snabbare än löneökningarna, vilket är en konsekvens av den höga inflationstakten.

Diagram 11. Uppdelad vinstandel i näringslivet

Källa: Eurostat och egna beräkningar. Diagramförklaringar sist i rapporten.

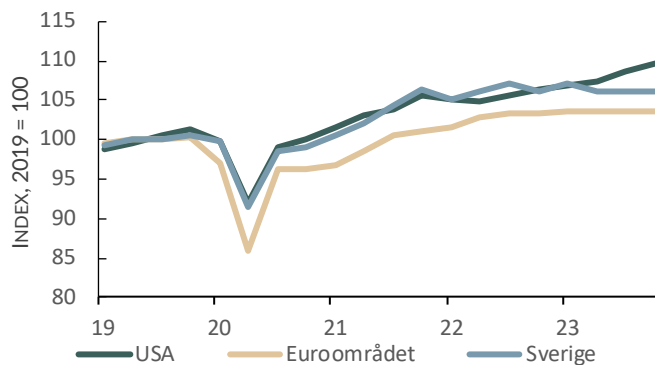
Konjunktur

Världsekonomin växer för närvarande i en måttlig takt, även om det finns betydande skillnader mellan länder. USA sticker ut som det stora positiva undantaget, medan det är nästan helt avstannad tillväxt i bland annat euroområdet och Sverige. Arbetslösheten stiger något i Sverige. Däremot utvecklas köpkraften positivt och stämningläget bland hushållen visar tecken på att förbättras.

Sverige och euroområdet halkar efter USA

Fram till och med inledningen av 2023 hade svensk ekonomi vuxit i liknande takt som den amerikanska sedan några år bakåt (se diagram 12). I euroområdet hade ekonomin vuxit långsammare sedan pandemin bröt ut 2020.

Diagram 12. BNP

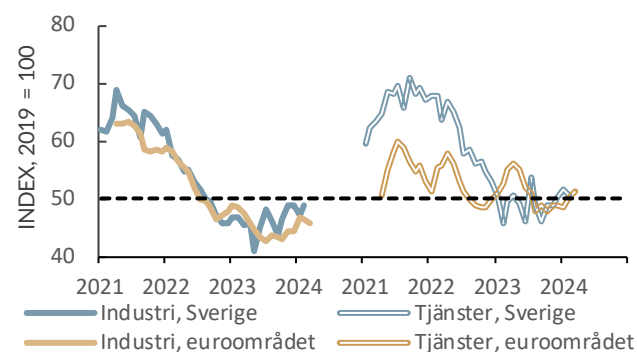
Källa: BLS och Eurostat. Diagramförklaringar sist i rapporten.

Så länge den globala efterfrågan på varor var förhöjd samtidigt som kronan försvagades gynnades svensk export. Det ligger bakom en del av den jämförelsevis starka utvecklingen för svensk BNP fram till för några år sedan, men kronan har sammantaget stabiliserats på senare tid.

Tillväxten har varit obefintlig i både euroområdet och i Sverige under loppet av 2023 medan USA:s BNP fortsatte att växa enligt den inslagna trenden. Det går att hitta flera orsaker till skillnaden. Exempelvis att USA stimulerar ekonomin via stora budgetunderskott; att produktiviteten utvecklas betydligt starkare än i Europa; att energiprisuppgången inte fick samma hämmande effekter i USA som i Europa; samt att den amerikanska befolkningen växer snabbare.

Svensk BNP väntas å sin sida i princip stå stilla under 2024 innan en uppväxling sker 2025, enligt de prognoser som har gjorts på denna sidan årsskiftet (se nedan).

Diagram 13. Inköpschefsindex

Källa: S&P Global och Swedbank. Diagramförklaringar sist i rapporten.

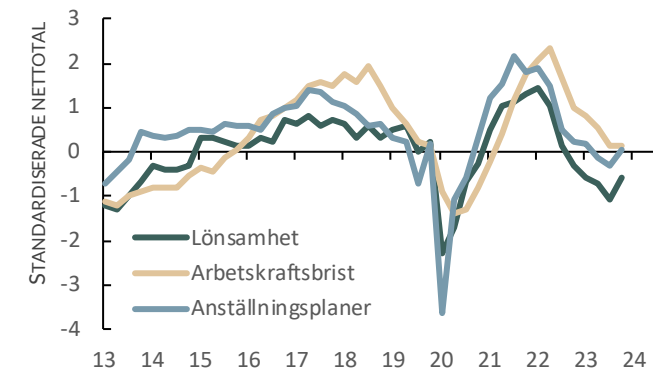
Kan industrin ta fart igen?

Den svagare tillväxten kan kopplas till lägre efterfrågan på såväl varor som tjänster jämfört med tidigare. Köpkraften urholkas av höjda räntor, men den fallande inflationen har samtidigt medfört att reallönerna återhämtar sig. Inköpschefsindex är något högre under inledningen av 2024 än de lägsta noteringarna under 2023 men ger ännu inte några tydliga tecken på tillväxt (se diagram 13).

Sämrre lönsamhet och minskad personalbrist

De något ljusare konjunktursignalerna återspeglas även i att företagens lönsamhetsomdömen gick upp något i slutet av 2023, även om de är kvar under det historiska snittet (se diagram 14). Det genomsnittliga vinstläget i näringslivet ser därmed ut att vara fortsatt svagare än normalt.

Diagram 14. Indikatorer

Källa: Konjunkturinstitutet och egna beräkningar. Diagramförklaringar sist i rapporten.

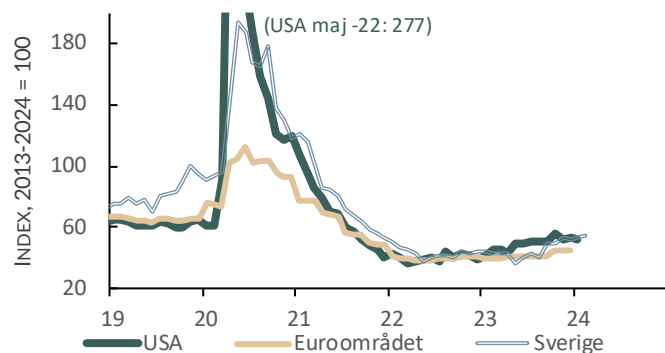
Arbetslösheten har stigit något i den sämre konjunkturen och anställningsplanerna är på en lägre nivå än det historiska snittet. Att inte arbetslösheten ökar mer är förenligt med att arbetskraftsbristen ligger på en historiskt sett normal nivå, även om den har kommit ner från den tidigare toppen (se diagram 14).

Tecken på försvagad arbetsmarknad

Trots sämre lönsamhet och lägre efterfrågan är antalet arbetsökande per ledigt jobb på en lägre nivå än innan pandemin och betydligt lägre än genomsnittsnittet de senaste tio åren (se diagram 15). På övergripande nivå har västvärldens arbetskraft därmed fortfarande ett starkare förhållingsläge än förut.

I februari hade den svenska arbetslösheten stigit till 8,1 procent enligt SCB (se diagram 16). Det är en högre nivå än på några år, om man undantar pandemin 2020–2021.

Diagram 15. Arbetslösa per ledigt jobb

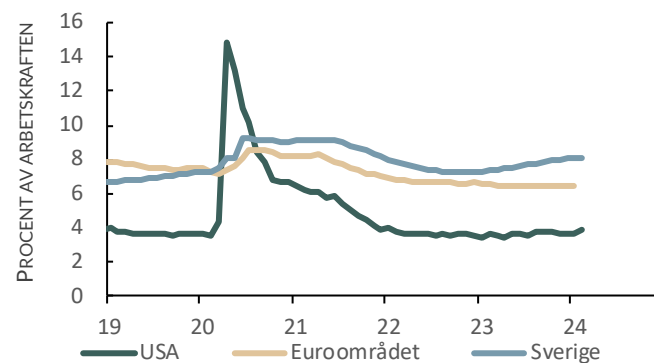
Källa: BLS, Eurostat, SCB och egna beräkningar. Diagramförklaringar sist i rapporten.

Samtidigt är antalet lediga jobb per arbetslös lägre jämfört med innan pandemin. Eftersom detta skett samtidigt som arbetslösheten ökat ger det en indikation om att det blivit svårare att matcha de lediga jobben med de arbetsökande i Sverige.

Liksom i Sverige är den övergripande konkurrensen om lediga jobb långsiktigt lägre än tidigare i USA och euroområdet. Till skillnad mot i Sverige har dock även arbetslösheten minskat över tid.

Sysselsättningen har dock vuxit snabbt i Sverige sett till de senaste åren. Andelen sysselsatta steg till en rekordnivå under sommarhalvåret 2023. Sedan dess har även sysselsättningsgraden (15-74 år) minskat något. Från som högst 69,6 procent till 69,2 procent i februari 2024 enligt SCB.

Diagram 16. Arbetslöshet

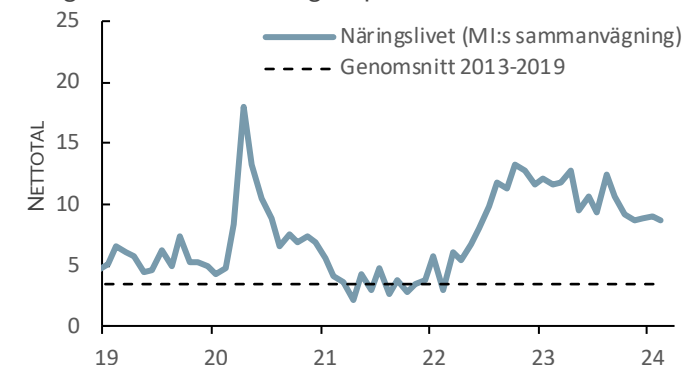

Källa: BLS, Eurostat, SCB och egna beräkningar. Diagramförklaringar sist i rapporten.

Färre övervintrar personal

Företag kan ibland välja att behålla sin arbetsstyrka även under ekonomiskt svåra tider, vilket kallas "labour hoarding" eller "övervintring av arbetskraft". Detta görs bland annat för att förebygga framtida problem med rekrytering. Under det senaste året har en ovanligt hög andel företag undvikit att säga upp personal. Dock har denna andel successivt minskat enligt Konjunkturinstitutets branschvisa indikator, som Medlingsinstitutet har sammanvägt (se diagram 17). Att övervintringen minskar möjligen vara ett tecken på att försämrade lönsamhet och dystrare utsikter gör att strategin inte längre betraktas som lika fördelaktig.

Diagram 17. Övervintring av personal

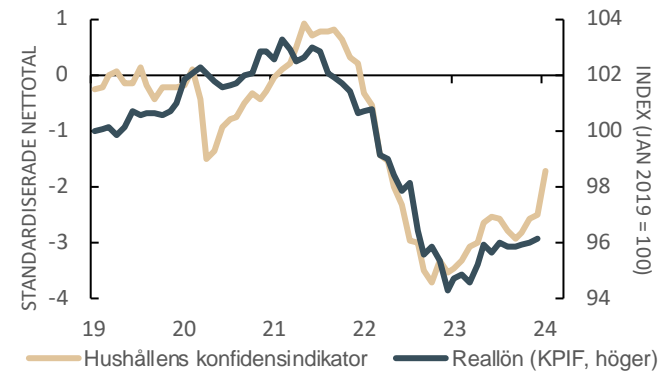

Källa: Konjunkturinstitutet och egna beräkningar. Diagramförklaringar sist i rapporten.

Ökad köpkraft och förbättrat stämningläge bland hushållen

Hushållen är tyngda av att både priser och räntor är på en betydligt högre nivå än tidigare. Även arbetslösheten har en uppåtgående trend. Det finns dock förhoppningar om lägre räntor framöver och den lägre inflationen möjliggör en återställning av köpkraften. Detta skiljer sig från årsskiftet 2022/2023, då både den genomsnittliga reallönen och stämningläget bland hushållen var som mest nedtryckt. Sedan dess har dock löntagarnas köpkraft ökat och hushållens syn på ekonomin har blivit bättre i takt med detta (se diagram 18). Men såväl reallönerna som hushållens förtroende för ekonomin är kvar på lägre nivåer än för några år sedan.

Diagram 18. Reallön och stämningläge bland hushållen

Källa: Konjunkturinstitutet och Medlingsinstitutet. Diagramförklaringar sist i rapporten.

Fortsatt svag tillväxt i år men stigande reallöner

Enligt ett genomsnitt av prognoser från olika aktörer (Medlingsinstitutet gör inga egna prognoser) kommer **BNP** att liksom 2023 i princip stå stilla i år. Även **exporten** växer långsamt. Nästa år växer dock både exporten och ekonomin mer i linje med perioden innan pandemin 2020.

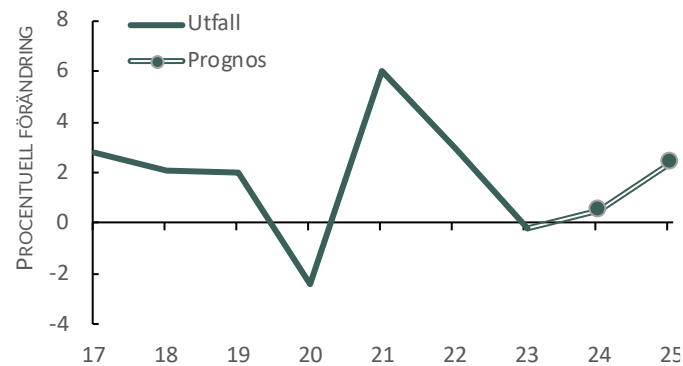
Arbetslösheten stiger i år och **sysselsättningen** faller enligt prognoserna. Nästa år stiger dock sysselsättningen igen och arbetslösheten kommer att i princip ligga still. **Inflationen** blir mycket lägre än i fjol och når knappt upp till inflationsmålet på 2 procent. Nästa år dämpas inflationen ytterligare. **Lönerna** ökar däremot med 3,7 procent i år men växlar ner något nästa år. Prognoserna pekar därmed på att reallönerna (lön minus inflation) stiger med 1,8 procent per år både 2024 och 2025. **Räntorna** stärker dock köpkraften då de sjunker till drygt 2 procent nästa år (se diagram 19–22 och tabell 3).

Tabell 3. Prognoser gjorda tredje kvartalet 2023
Procentuell förändring och procent

	Snitt 2013-2019	2022	2023	2024	2025
BNP	2,4	2,9	-0,2	0,5	2,4
Export	3,7	7,3	3,3	1,4	3,1
Arbetslöshet	7,3	7,5	7,7	8,4	8,2
Sysselsättning	1,4	3,1	1,4	-0,5	0,7
Timlön	2,5	2,3	3,8	3,7	3,5
Inflation (KPIF)	1,3	7,7	6,0	1,9	1,7
Reallön (KPIF)	1,2	-5,4	-2,2	1,8	1,8
Styrränta	-0,2	2,5	4,0	3,1	2,3

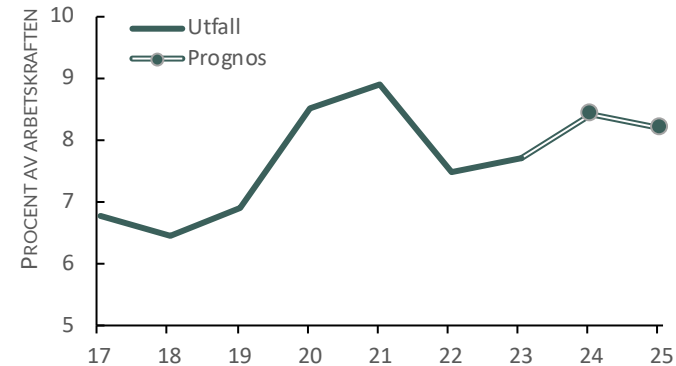
Källor: Svenska prognosinstitut (Medlingsinstitutet ingår inte).
Timlönerna för 2023 blir definitiva 2025.
Tabellförklaringar sist i rapporten.

Diagram 19. BNP

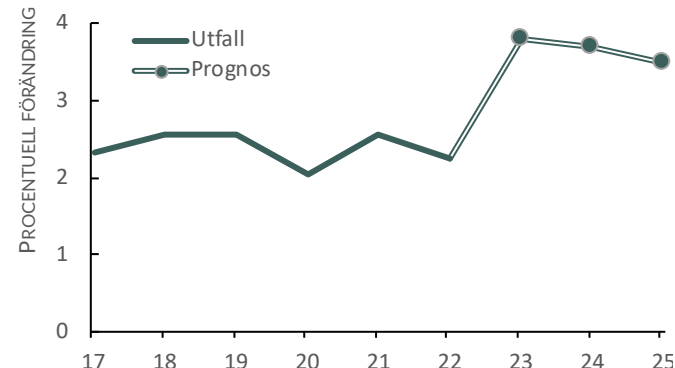
Källa: Svenska prognosinstitut. Diagramförklaringar sist i rapporten.

Diagram 21. Arbetslöshet (15-74 år)

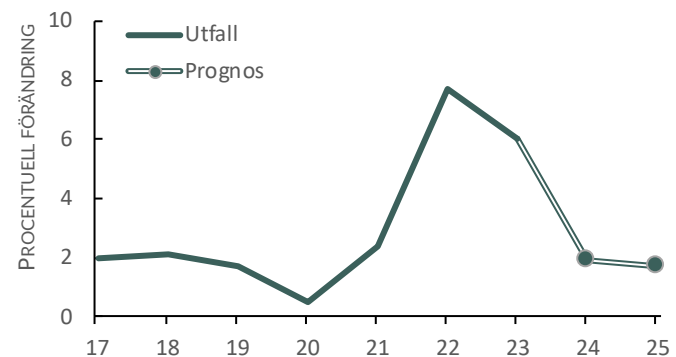
Källa: Svenska prognosinstitut. Diagramförklaringar sist i rapporten.

Diagram 20. Timlön (konjunkturlöner)

Källa: Svenska prognosinstitut. Diagramförklaringar sist i rapporten.

Diagram 22. Konsumentpriser (KPIF)

Källa: Svenska prognosinstitut. Diagramförklaringar sist i rapporten.

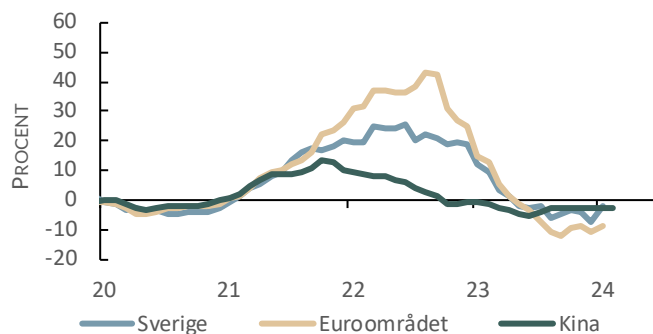
Priser och valuta

Den globala inflationstakten har dämpats påtagligt. I USA respektive euroområdet steg priserna med 3,2 respektive 2,6 procent i februari. Även den svenska inflationen (mätt med KPIF) var 2,6 procent. Kronans växelkurs har försvagats under årets inledning, men skiljer sig inte mycket mot inledningen av 2023.

Lägre producentpriser dämpar varupriserna

Producentpriserna brukar påverka konsumentpriserna med fördröjning, något som kan komma att märkas av i närtid. Det har skett en dämpning av producentpriserarnas utveckling i nästan ett och halvt år och de var lägre i början av 2024 jämfört med 2023 (se diagram 23). Lägre energipriser förklarar en stor del av detta.

Diagram 23. PPI

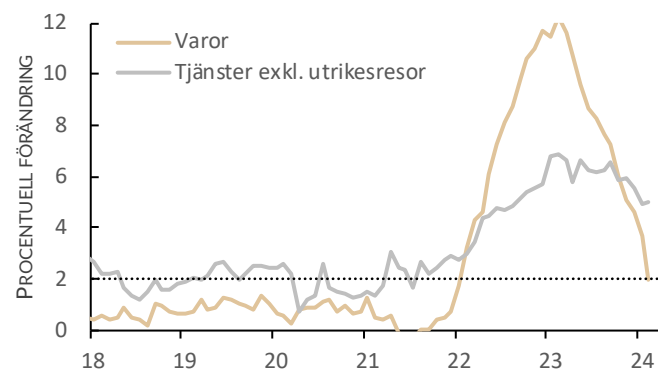
Källa: Nationella statistikbyråer via Macrobond, Riksbanken och egna beräkningar. Diagramförklaringar sist i rapporten.

Varupriserna, som har starkast koppling till producentpriserna, är också den del av konsumentpriserna som dämpats snabbast på senare tid. I februari ökade varupriserna enligt inflationsmålet, det vill säga 2 procent jämfört med förra året (se diagram 24). Samma snabba nedgång märks dock inte av för tjänstepriserna, som fortfarande ökar betydligt snabbare än vad de gjort tidigare under 2000-talet.

Den globala inflationen närmar sig målet

De totala konsumentprisernas utveckling har dämpats ihållande sedan förra årsskiftet, i såväl Sverige som i omvärlden (se diagram 25). I februari hade prisökningarna nästan kommit ner till inflationsmålet och var endast 2,6 procent i såväl Sverige som i euroområdet (se tabell 4). Det kan jämföras med årsskiftet 2022/2023 då inflationstakten var drygt 10 procent i Sverige.

Diagram 24. Varu- och tjänstepriser i Sverige

Källa: Konjunkturinstitutet och SCB. Diagramförklaringar sist i rapporten.

Tabell 4. Inflation, harmoniserat konsumentprisindex (HIKP) för EU-länder och Norge. Energi ingår men inte ränteutgifter.

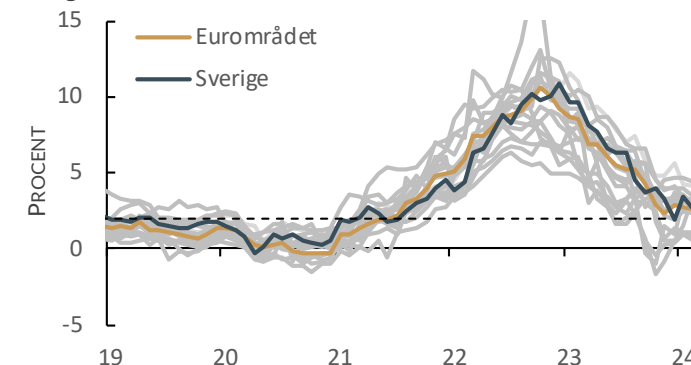
Årlig procentuell förändring.

	Feb. 2024	2022-2023
Sverige	2,6	6,0
Euroområdet	2,6	5,5
USA	3,2	4,1
Storbritannien	4,0*	7,4
Norge	4,4	5,8

*) januari 2024. Källor: Eurostat, BLS, ONS och Statistisk sentralbyrå. Tabellförklaringar

Den snabba upp- och nedgången är inte unik för den svenska inflationen. Prisökningarna har över tid legat storleksmässigt nära genomsnittet i euroområdet (se diagram 25). En av anledningarna till den snabba prisuppgången var att globala energipriser snabbt drev upp inflationen till tvåsiffriga nivåer. Men i och med att energipriserna nu är

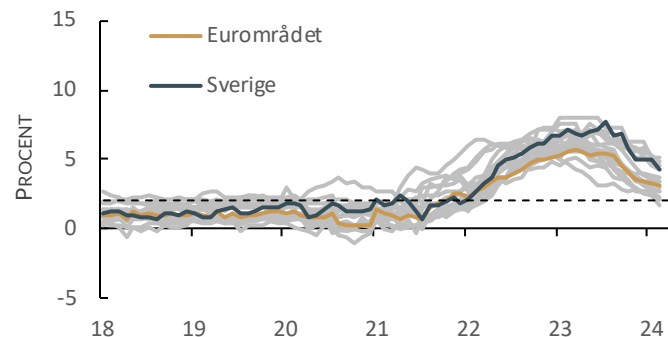
Diagram 25. Inflation (HIKP)

Källa: Nationella statistikbyråer via Macrobond, Riksbanken och egna beräkningar. Diagramförklaringar sist i rapporten.

Diagram 26. Kärninflation (HIKP exkl. energi och mat)

Källa: Nationella statistikbyråer via Macrobond, Riksbanken och egna beräkningar. Diagramförklaringar sist i rapporten.

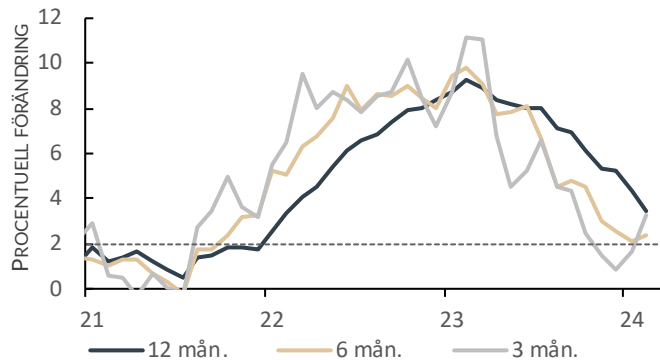
lägre än för ett år sedan kyls de snarare av den sammanlagda inflationen än att som tidigare elda på den.

Men rensar man bort de direkta effekterna av de lägre energipriserna (bränsle, hushållsel osv) är den underliggande inflationstakten längre från målet på 2 procent i många länder (se diagram 26). En viss del av upp- och numera nedgången av "kärninflationen" beror dock också på energiprisernas utveckling. Energipriserna är nämligen indirekt inbäddade i många andra priser. Billigare bränsle bidrar exempelvis till billigare transporter och är därmed en anledning mindre att höja priserna gentemot konsumenterna.

Ojämna nedgång av priserna

Den sammantagna inflationen är generellt på nedgång, särskilt nu när energipriserna är lägre och räntorna inte stiger längre. Den underliggande inflationen (KPI exklusive räntor och energi) ökar dock fortfarande snabbare än 2 procent

Diagram 27. Inflation exkl. räntor och energi

Källa: Konjunkturinstitutet och SCB. Diagramförklaringar sist i rapporten.

mätt på sedvanligt vis, det vill säga den sammanlagda förändringen under 12 månader (se diagram 27). Men under kortare perioder än 12 månader har den underliggande inflationen visat tydliga tendenser på att kylas ner. Jämfört med för 6 månader sedan ökar priserna enligt inflationsmålet, även exklusive den dämpande effekten från lägre energipriser. Den underliggande inflationen utvecklas dock ännu inte ihållande i linje med inflationsmålet. I februari steg den underliggande inflationstakten till motsvarande 3 procent i årstakt om man ser till de senaste tre månaderna.

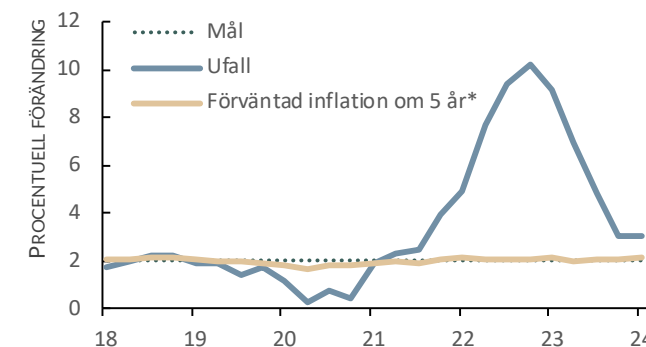
Starkt förtroende för inflationsmålet inför avtal 2024 och avtal 2025

Löneavtalen som arbetsmarknadens parter skriver under är framtidsinriktade. Det innebär att lönerna inte bestäms i efterhand, utan de ska gälla under en kommande period. Både arbetstagare och företag är beroende av prisutvecklingen i samhället. Det påverkar de anställdas köpkraft och

företagens vinstmarginaler, samtidigt som en specifik lönenivå redan är avtalad. Därför spelar förväntningarna på inflation en stor roll när parterna förhandlar fram sina löneavtal.

I samband med slutförhandlingarna inom industrin kring årsskiftet 2022/2023 var inflationstakten som allra högst (se diagram 28). Löneavtalet växlade upp lönerna, men med betydligt lägre takt än den då aktuella inflationen. Det kan delvis förstås av att de långsiktiga inflationsförväntningarna förblev oförändrade. Inte heller på senare tid har förtroendet för inflationsmålet rubbats, trots att nästan tre år har gått sedan inflationen var exakt 2 procent.

Diagram 28. Inflation och parternas förväntningar

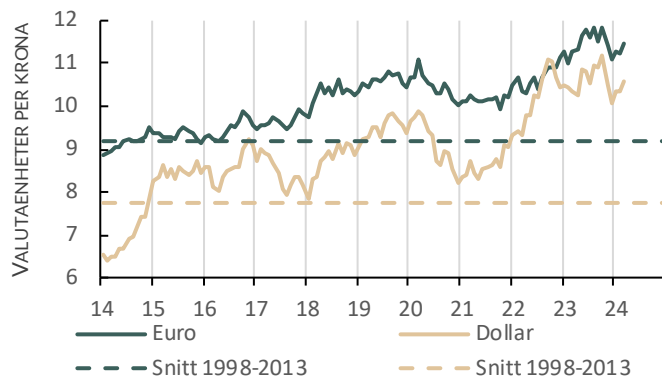

Källa: Kantar SIFO, Konjunkturinstitutet och SCB. Diagramförklaringar sist i rapporten.

Kronan i princip oförändrad förra året efter tillfällig försvagning

I och med att Sverige importerar många varor påverkas konsumentpriserna direkt av kronans växelkurs. Kronan har gradvis försvagats under de senaste tio åren (se diagram 29). Det har bidragit till högre svensk inflation, men har samtidigt stärkt konkurrenskraften (se avsnittet "Konkurrenskraft"). Både euron och dollarn blev som mest ca en krona dyrare under delar av förra året, men kronkursen stärktes rejält under hösten. Sedan årsskiftet har det dock skett en viss försvagning igen. Dollarkursen var 10,60 kr och euron 11,50 kr i genomsnitt under perioden 1-26 mars 2024.

Diagram 29. Kronans växelkurs

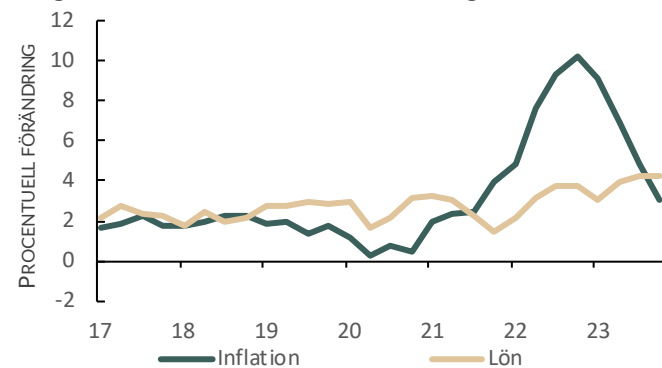

Källa: Macrobond. Diagramförklaringar sist i rapporten.

Om kronan försvagas framöver leder det till högre importerad inflation, vilket sänker de reala inkomsterna för anställda och företag i Sverige. Det blir också svårare för Riksbanken att sänka räntan så att den stimulerar tillväxten och hushållens ekonomi. Men en kronförsvagning kan även gynna den löneledade exportindustrins förutsättningar positivt. Stärks kronan får även detta såväl positiva som negativa effekter för tillväxten och reallönerna. Vilka valutarörelser som är mest önskvärda för samhället, företagen och de anställda är alltså inte lätt att slå fast på förhand.

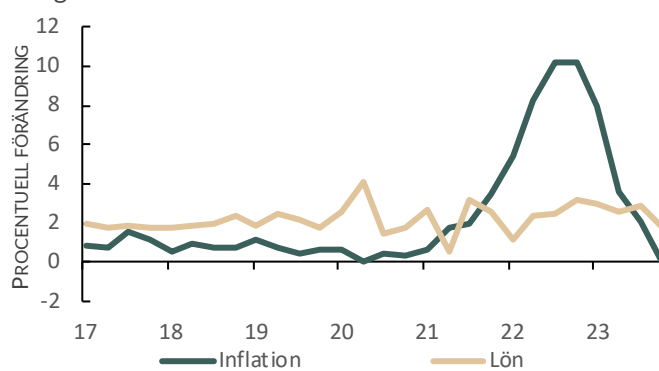
Appendix: Diagram och tabeller

Diagram A1. Löner och inflation i Sverige

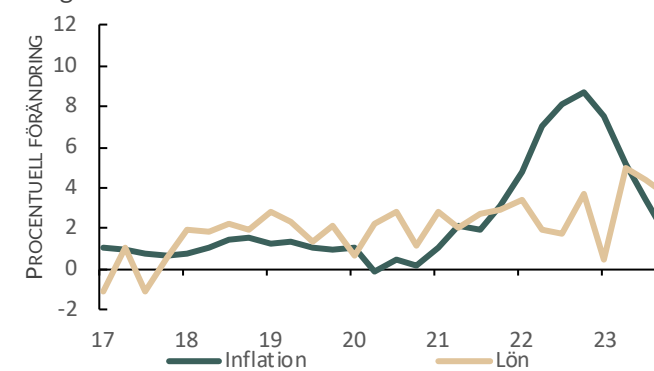
Källa: BLS, Eurostat, ONS, och egna beräkningar.. Diagramförklaringar sist i rapporten.

Diagram A2. Löner och inflation i Danmark

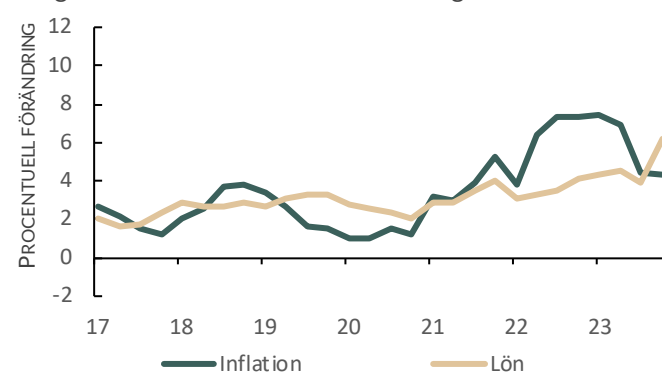
Källa: BLS, Eurostat, ONS, och egna beräkningar.. Diagramförklaringar sist i rapporten.

Diagram A3. Löner och inflation i Finland

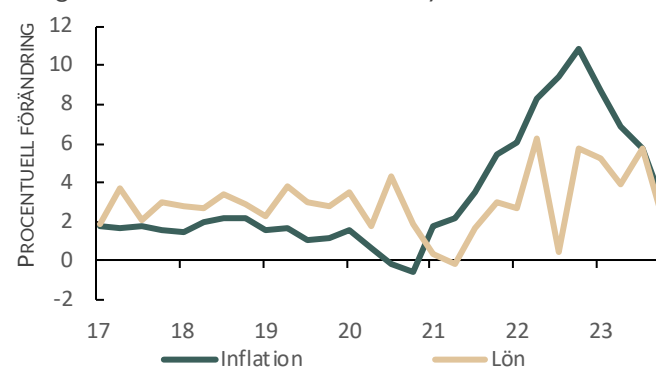
Källa: BLS, Eurostat, ONS, och egna beräkningar.. Diagramförklaringar sist i rapporten.

Diagram A4. Löner och inflation i Norge

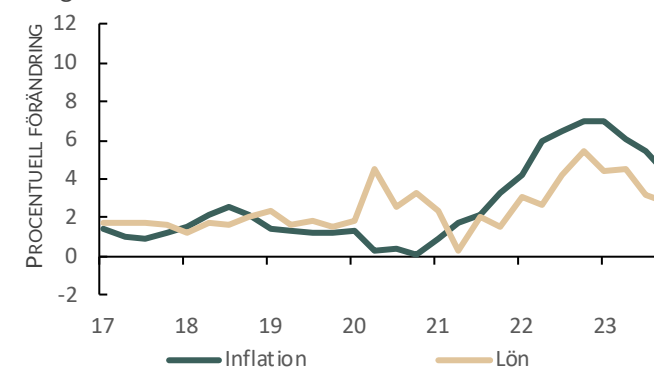
Källa: BLS, Eurostat, ONS, och egna beräkningar.. Diagramförklaringar sist i rapporten.

Diagram A5. Löner och inflation i Tyskland

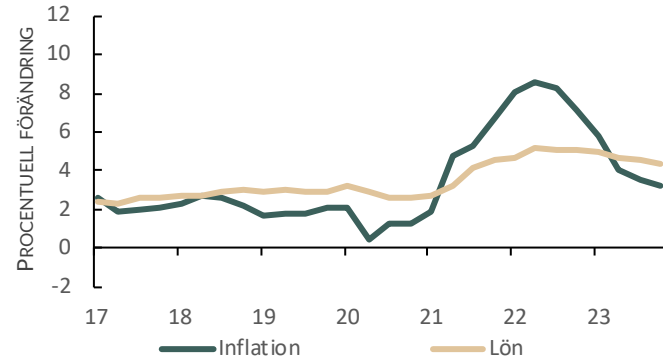
Källa: BLS, Eurostat, ONS, och egna beräkningar.. Diagramförklaringar sist i rapporten.

Diagram A6. Löner och inflation i Frankrike

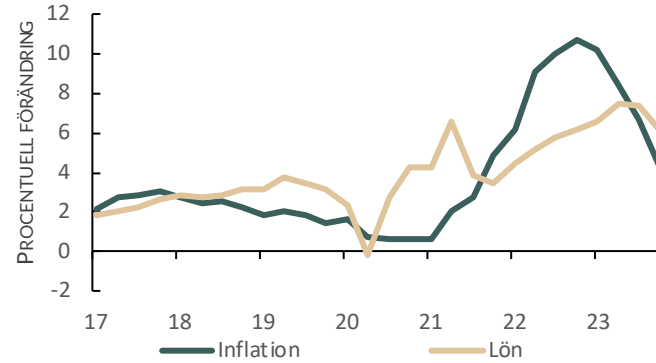
Källa: BLS, Eurostat, ONS, och egna beräkningar.. Diagramförklaringar sist i rapporten.

Diagram A7. Löner och inflation i USA

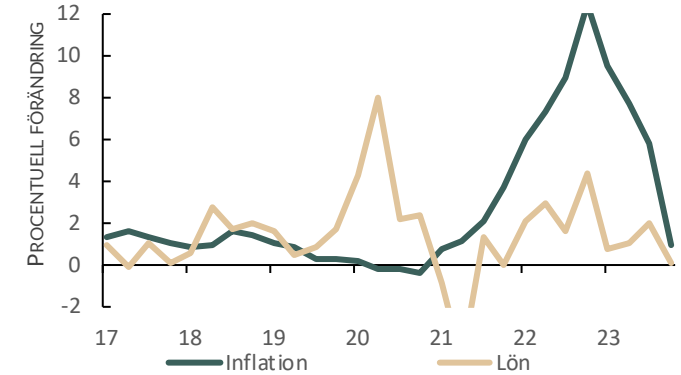
Källa: BLS, Eurostat, ONS, och egna beräkningar.. Diagramförklaringar sist i rapporten.

Diagram A8. Löner och inflation i Storbritannien

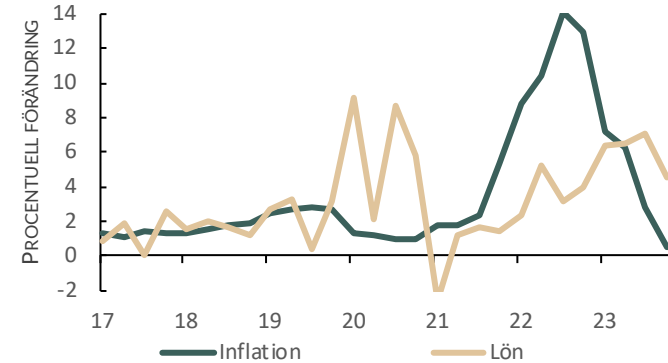
Källa: BLS, Eurostat, ONS, och egna beräkningar.. Diagramförklaringar sist i rapporten.

Diagram A9. Löner och inflation i Italien

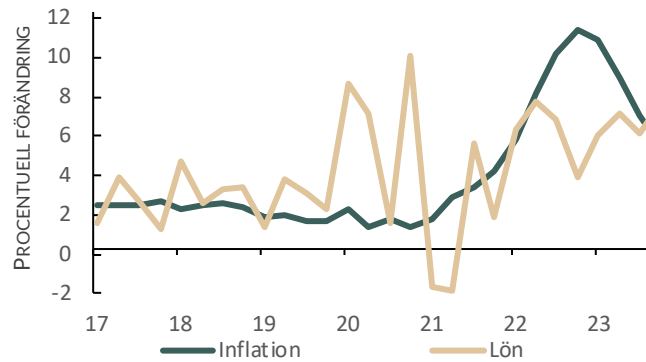
Källa: BLS, Eurostat, ONS, och egna beräkningar.. Diagramförklaringar sist i rapporten.

Diagram A10. Löner och inflation i Nederländerna

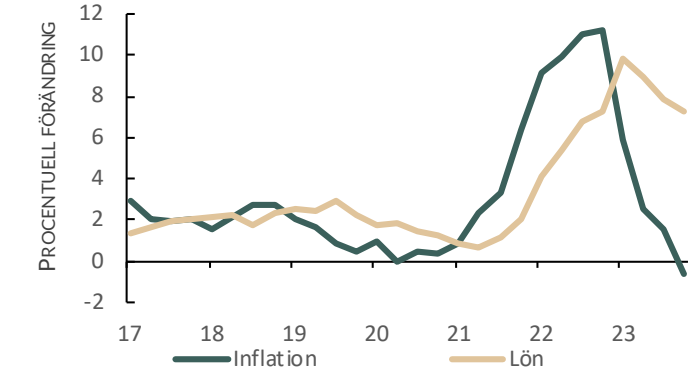
Källa: BLS, Eurostat, ONS, och egna beräkningar.. Diagramförklaringar sist i rapporten.

Diagram A11. Löner och inflation i Österrike

Källa: BLS, Eurostat, ONS, och egna beräkningar.. Diagramförklaringar sist i rapporten.

Diagram A12. Löner och inflation i Belgien

Källa: BLS, Eurostat, ONS, och egna beräkningar.. Diagramförklaringar sist i rapporten.

Tabell A1. Löner i hela ekonomin, årliga procentuella förändringar, genomsnitt per tidsperiod

	2023 kv4	2022-2023	2020-2023	2013-2019	2000-2023
Sverige	4,2	3,5	3,0	2,4	2,6
Euroområdet	3,2	4,1	3,3	1,8	2,2
USA	4,3	4,8	4,0	2,3	2,7
Storbritannien	6,1	6,2	4,8	2,2	3,3
Norge	6,2	4,1	3,5	2,8	3,9
Belgien	7,3	7,2	4,3	1,4	2,7
Danmark	1,9	2,4	2,4	1,6	2,4
Finland	3,6	3,0	2,6	1,3	2,9
Frankrike	2,8	3,8	3,0	1,6	2,1
Italien	0,1	1,9	1,7	0,8	2,1
Nederländerna	4,6	4,9	4,2	1,4	2,7
Portugal	5,3	3,9	4,7	1,4	1,9
Spanien	4,3	3,8	3,0	1,1	2,5
Tyskland	2,2	4,0	3,0	2,5	2,4
Österrike	7,5	6,2	4,9	2,6	3,3

Bygger på Labour Cost index (EU-länder), Employment Cost index (USA), lönekostnadsindex i Norge och Lön per vecka i Storbritannien.

Källor: Eurostat, BLS och nationella statistikbyråer via Macrobond.

Tabell A2: Inflation (harmoniserad), årliga procentuella förändringar, genomsnitt per tidsperiod

	2023 kv4	2022-2023	2020-2023	2013-2019	2000-2023
Sverige	3,0	7,0	4,3	1,2	2,0
Euroområdet	2,7	6,9	4,2	1,0	2,1
USA	3,2	6,1	4,5	1,6	2,6
Storbritannien	4,2	8,2	5,0	1,7	2,5
Norge	4,3	6,0	4,3	2,4	2,4
Belgien	-0,6	6,3	4,1	1,4	2,3
Danmark	0,1	6,0	3,6	0,5	1,9
Finland	1,5	5,8	3,5	1,0	2,0
Frankrike	4,2	5,8	3,5	0,9	1,9
Italien	1,0	7,4	4,1	0,7	2,2
Nederländerna	0,4	7,9	4,9	1,3	2,4
Portugal	2,4	6,7	3,6	0,6	2,2
Spanien	3,3	5,9	3,6	0,7	2,4
Tyskland	3,0	7,4	4,6	1,2	2,0
Österrike	5,1	8,2	5,1	1,6	2,4

Harmoniserat konsumentprisindex (HIKP) i EU-länderna, KPI i USA, Storbritannien och Norge.

Källor: Eurostat, BLS och nationella statistikbyråer via Macrobond.

Tabell A3: Reallön (lön-inflation), årliga procentuella förändringar, genomsnitt per tidsperiod.

	2023 kv4	2022-2023	2020-2023	2013-2019	2000-2023
Sverige	1,2	-3,2	-1,2	1,3	0,6
Euroområdet	0,5	-2,6	-0,8	0,9	0,1
USA	1,0	-1,1	-0,4	0,8	0,2
Storbritannien	1,9	-2,0	-0,2	0,6	0,7
Norge	1,8	-1,8	-0,7	0,4	1,5
Belgien	8,0	1,0	0,3	0,0	0,4
Danmark	1,8	-3,2	-1,0	1,1	0,6
Finland	2,0	-2,5	-0,8	0,3	1,0
Frankrike	-1,3	-1,9	-0,4	0,7	0,3
Italien	-0,9	-5,0	-2,2	0,1	0,0
Nederländerna	4,1	-2,6	-0,6	0,2	0,3
Portugal	2,8	-2,6	1,3	0,7	-0,2
Spanien	0,9	-1,8	-0,5	0,4	0,3
Tyskland	-0,8	-3,1	-1,4	1,3	0,3
Österrike	2,2	-1,8	-0,1	0,9	0,5

Årsförändring av kvoten (löneindex/prisindex). Detta kan skilja sig från skillnad i förändring mellan respektive index. I beräkningen bygger löneutvecklingen Labour Cost index (EU-länder), Employment Cost index (USA), lönekostnadsindex i Norge och Lön per vecka i Storbritannien. Inflationen bygger på Harmoniserat konsumentprisindex (HIKP) i EU-länderna, KPI i USA, Storbritannien och Norge.

Källor: Eurostat, BLS och nationella statistikbyråer via Macrobond.

Tabell A4. Arbetskostnader i tillverkningsindustrin, årliga procentuella förändringar, genomsnitt per tidsperiod

	2023 kv4	2022-2023	2020-2023	2013-2019	2000-2023
Sverige	4,2	3,2	3,6	2,8	3,5
Euroområdet	5,1	4,3	3,1	1,9	2,7
USA	5,1	7,1	4,7	3,1	2,0
Storbritannien	...	5,9	3,8	2,1	3,0
Norge	6,4	5,5	3,9	2,8	4,2
Belgien	6,0	6,0	4,3	1,7	2,8
Danmark	5,2	4,1	3,3	2,5	3,4
Finland	5,8	2,5	2,8	1,1	2,5
Frankrike	2,8	3,4	2,3	1,2	2,4
Italien	2,9	2,6	2,4	1,5	2,5
Nederländerna	6,8	5,7	4,8	2,0	3,1
Portugal	7,4	5,9	5,9	2,2	3,3
Spanien	6,5	4,0	4,2	0,6	2,9
Tyskland	5,6	4,9	3,1	2,5	2,5
Österrike	8,2	6,5	4,4	2,8	3,2

*) Genomsnitt t.o.m. kvartal 3, 2023. För Storbritannien och Norge t.o.m. kvartal 2 2023. Kalenderkorrigerade värden. Källor: Eurostat och nationella statistikbyråer via Macrobond.

Tabell A5. Produktivitet i tillverkningsindustrin, årliga procentuella förändringar, genomsnitt per tidsperiod

	2023 kv4	2022-2023	2020-2023	2013-2019	2000-2023
Sverige	-7,8	-2,1	2,3	1,5	2,9
Euroområdet	-3,7	0,1	1,7	1,8	2,3
USA	0,5	1,5	1,1	1,8	1,2
Storbritannien	...	-2,5	2,6	1,5	3,7
Norge	0,3	-1,8	-0,5	1,2	1,8
Belgien	-2,1	0,7	1,0	2,2	2,2
Danmark	10,2	12,0	8,3	3,6	4,4
Finland	-0,7	-4,2	-2,3	3,0	2,3
Frankrike	0,2	-1,0	-1,7	1,6	1,9
Italien	-1,7	0,2	0,7	1,4	1,2
Nederländerna	0,4	0,9	3,1	1,5	2,7
Portugal	0,6	-1,7	0,4	1,1	2,0
Spanien	2,8	2,4	1,8	1,0	1,9
Tyskland	-1,7	0,2	1,6	1,4	2,2
Österrike	-4,8	-0,1	1,5	1,8	2,6

*) Genomsnitt t.o.m. kvartal 3, 2023. För Storbritannien och Norge t.o.m. kvartal 2 2023. Kalenderkorrigerade värden. Källor: Eurostat och nationella statistikbyråer via Macrobond.

Tabell A6. Enhetsarbetskostnader i tillverkningsindustrin, årliga procentuella förändringar, genomsnitt per tidsperiod

	2023 kv4	2022-2023	2020-2023	2013-2019	2000-2023
Sverige	13,0	5,9	2,5	1,5	1,2
Euroområdet	9,1	4,3	1,6	0,3	0,6
USA	6,1	5,8	3,7	2,1	3,4
Storbritannien	...	10,7	2,4	0,6	-0,4
Norge	7,3	7,5	4,6	1,7	2,5
Belgien	8,3	5,3	3,3	-0,4	0,7
Danmark	-4,4	-6,9	-4,3	-0,9	-0,7
Finland	6,5	7,3	5,4	-1,3	0,7
Frankrike	2,7	4,4	4,0	-0,4	0,5
Italien	5,1	2,5	2,3	0,6	1,7
Nederländerna	6,4	5,1	2,1	0,4	0,7
Portugal	7,3	8,2	5,9	1,3	1,5
Spanien	3,1	1,6	2,8	-0,2	1,1
Tyskland	7,7	4,8	1,9	1,4	0,7
Österrike	13,7	6,8	3,2	1,1	0,9

*) Genomsnitt t.o.m. kvartal 3, 2023. För Storbritannien och Norge t.o.m. kvartal 2 2023. Kalenderkorrigerade värden. Källor: Eurostat och nationella statistikbyråer via Macrobond.

Tabell A7. Förädlingsvärdespris i tillverkningsindustrin, årliga procentuella förändringar, genomsnitt per tidsperiod

	2023 kv4	2022-2023	2020-2023	2013-2019	2000-2023
Sverige	6,6	8,7	4,5	2,4	1,2
Euroområdet	6,1	6,8	3,6	1,1	1,2
USA	-1,3	5,9	5,1	-0,3	2,1
Storbritannien	...	10,6	4,2	1,1	0,7
Norge	1,4	13,5	8,6	1,7	3,1
Belgien	-1,3	4,8	3,7	1,2	1,2
Danmark	13,0	-3,4	-2,8	1,5	0,6
Finland	-6,0	9,3	6,8	0,9	0,7
Frankrike	0,8	8,9	4,2	0,5	0,6
Italien	3,4	5,6	4,3	1,2	1,7
Nederländerna	12,7	9,8	5,4	1,2	1,4
Portugal	4,5	9,6	6,4	1,5	1,8
Spanien	3,1	6,2	4,6	0,6	2,0
Tyskland	10,0	7,2	3,6	1,1	1,1
Österrike	8,9	3,8	1,8	0,8	0,8

*) Genomsnitt t.o.m. kvartal 3, 2023. För Norge t.o.m. kvartal 2 2023. Kalenderkorrigerade värden. Källor: Eurostat och egna beräkningar

Tabell A8. Enhetskostnader (SEK) i tillverkningsindustrin, årliga procentuella förändringar, genomsnitt per tidsperiod

	2023 kv4	2022-2023	2020-2023	2013-2019	2000-2023
Sverige	13,0	5,9	2,5	1,5	1,2
Euroområdet	8,8	10,4	4,0	3,2	2,0
USA	2,3	16,5	7,5	9,5	7,9
Storbritannien	...	15,9	4,5	2,6	-0,3
Norge	0,1	7,2	2,9	0,8	2,4
Belgien	8,0	11,4	5,6	2,5	2,1
Danmark	-4,7	-1,5	-2,4	2,0	0,7
Finland	6,2	13,6	7,7	1,6	2,2
Frankrike	2,4	10,5	6,2	2,5	1,8
Italien	4,8	8,5	4,5	3,5	3,1
Nederländerna	6,1	11,3	4,5	3,3	2,1
Portugal	7,0	14,6	8,4	4,2	3,0
Spanien	2,8	7,6	5,1	2,7	2,5
Tyskland	7,4	10,9	4,2	4,3	2,2
Österrike	13,4	13,0	5,7	4,0	2,3

*) Genomsnitt t.o.m. kvartal 3, 2023. För Storbritannien och Norge t.o.m. kvartal 2 2023. Kalenderkorrigerade värden. Källor: Eurostat och egna beräkningar

Tabell A9. Enhetskostnader i hela ekonomin, årliga procentuella förändringar, genomsnitt per tidsperiod

	2023 kv4	2022-2023	2020-2023	2013-2019	2000-2023
Sverige	5,4	4,2	3,1	1,9	2,3
Euroområdet	5,7	4,6	3,5	1,3	1,9
USA	2,5	4,2	3,6	2,0	2,5
Storbritannien	8,0	5,1	5,1	1,6	2,7
Norge	7,1	5,9	4,0	2,6	3,9
Belgien	5,3	6,5	4,0	0,8	1,9
Danmark	0,0	2,8	2,3	0,9	1,9
Finland	4,4	5,1	3,7	0,6	2,1
Frankrike	3,1	4,3	3,5	0,5	1,7
Italien	2,6	3,1	2,3	1,1	2,1
Nederländerna	6,4	4,8	3,8	0,8	1,9
Portugal	6,6	4,8	4,9	2,0	2,3
Spanien	6,2	3,5	4,2	0,8	2,1
Tyskland	6,2	5,1	3,7	2,5	1,7
Österrike	10,6	6,2	5,1	2,2	2,2

*) Genomsnitt t.o.m. kvartal 3, 2023. För Norge t.o.m. kvartal 2 2023. Kalenderkorrigerade värden. Källor: Eurostat och egna beräkningar

Tabell A10. Inflation i utvalda länder. Harmoniserade konsumentpriser (HIKP) för europeiska länder.

	1998-2023*	1998-2019	2020-2023	2013-2023*
Sverige	1.9	1.5	4.4	2.3
Euroområdet	2.1	1.7	4.3	2.1
USA	2.5	2.1	4.6	2.6
Storbritannien	2.4	2.0	5.0	2.8
Norge	2.4	2.0	4.3	3.1
Belgien	2.3	1.9	4.4	2.5
Danmark	1.9	1.6	3.8	1.7
Finland	1.9	1.6	3.6	1.9
Frankrike	1.8	1.5	3.5	1.8
Italien	2.2	1.8	4.3	2.0
Nederländerna	2.4	1.9	5.2	2.6
Portugal	2.2	1.9	3.6	1.7
Spanien	2.3	2.1	3.6	1.7
Tyskland	1.9	1.4	4.7	2.4
Österrike	2.3	1.8	5.1	2.8

Källor: Eurostat och nationella statistikbyråer.

Noter

¹ www.mi.se/lonestatistik/konjunkturlonestatistik.

² Se *Löneläget oktober 2023*, Medlingsinstitutet, oktober 2023.

³ Se *Löneläget december 2023*, Medlingsinstitutet, december 2023.

⁴ Se *Löneläget december 2023*, Medlingsinstitutet, december 2023.

Tabell- och diagramförklaringar

Tabell 1: Lön enligt WAG i Labour Cost Index för europeiska länderna, Employment Cost Index för USA, lön per vecka enligt ONS i Storbritannien samt lönekostnadsindex i Norge. Inflationskomponenten avser harmoniserat konsumentprisindex för Europa.

Tabell 2: *) Genomsnitt t.o.m. kvartal 3, 2023. Kalenderkorrigerade värden. Källa: Eurostat och egna beräkningar.

Tabell 3: Genomsnitt för prognoser gjorda 2024 kvartal 1 av följande prognosinstitut (sista prognosår): Danske Bank(-2025), Ekonomistyrningsverket(-2026), Handels Utredningsinstitut(-2025), Handelsbanken(-2026), Konjunkturinstitutet(-2026), Nordea(-2025), Regeringen(-2026), Riksgälden(-2025), SEB(-2025), Swedbank(-2025). Från Konjunkturinstitutets sammanställning på www.konj.se.

Diagram 1: Löner enligt konjunkturlönestatistiken. Preliminära löneutfall respektive modellskattningar för perioden januari 2023 – december 2023. Avtalade löneökningar bygger på en sammanvägning av ca 70 kollektivavtal och avser centralt avtalade öknings av lönen, exklusive övriga kostnader/förmåner som kan ingå i avtalsvärdet. Se mer på www.mi.se/lonestatistik/konjunkturlonestatistik/.

Diagram 2: Lön enligt LCI (WAG).

Diagram 3: Löner enligt LCI (WAG) i Europa och ECI i USA.

Diagram 4: Lön enligt WAG i Labour Cost Index för europeiska länderna och Employment Cost Index för USA. Inflationskomponenten avser harmoniserat konsumentprisindex för Europa. Innehåller följande länder, med sista värdet inom parantes: Belgien(101,1), Danmark(96,4), Euroom-

rådet(97,6), Finland(98,4), Frankrike(98,7), Italien(91,5), Nederländerna(97,8), Norge(99,2), Spanien(98,0), Sverige(95,7), Tyskland(95), USA(98,7), Österrike(100,1).

Diagram 5: Baseras på definitiva löneutfall till och med december 2022 och preliminära löneutfall respektive modellskattningar för perioden januari 2023–december 2023. Säsongsrensade värden.

Diagram 6: I beräkningen av reallönen ingår lön i hela ekonomin enligt konjunkturlönestatistiken och konsumentprisindex med fast ränta (KPIF).

Diagram 7: ECB:s indikator över avtalade löner baseras på nationella icke-harmoniserade data och innefattar överenskomna löneökningar mellan arbetstagare och arbetsgivare. Sociala avgifter ingår således inte. Den påverkas inte heller av förändringar i arbetstiden. Eftersom underlaget inte är helt harmoniserat kan dock behandlingen av bonusar och andra rörliga ersättningar variera mellan länderna. Täckningen kan också variera med avseende på vilka sektorer i ekonomin som ingår. Indeeds löneindikator, som är förskjuten 6 månader framåt, väger samman löner i jobbanonser i Frankrike, Irland, Italien, Nederländerna, Spanien och Tyskland.

Diagram 8: Säsongsrensade värden. Svenska löner enligt konjunkturlönestatistiken, inklusive modellskattning för retroaktiv lön januari 2023–december 2023.

Diagram 9: Export avser real export av varor och tjänster. Innehåller följande länder, med sista värdet inom parantes: Belgien(110,9), Danmark(122,5), Finland(101,7), Frankrike(99,7), Italien(108,8), Nederländerna(106,4), Norge(116,4), Sverige(114,4), Tyskland(100,8), USA(101,9), Österrike(111,8).

Diagram 10: Avser bruttovinstandelen, dvs. bruttoöverskottet (förädlingsvärdet minus arbetskostnadssumman) i förhållande till förädlingsvärdet, justerad för egenföretagares arbetsinsats. Fastighetsbranschen är exkluderad. Anledningen är att det inte är en omfattande bransch bland de anställda totalt, men med högt bidrag till det totala förädlingsvärdet. Det betyder att även små förändringar av arbetade timmar får överdrivet stort genomslag för bland annat arbetsproduktiviteten. För att kunna göra internationella jämförelser skiljer sig även definitionen av näringslivet åt

och här exkluderas privat vård och utbildning från näringslivet av datatillgänglighetsskäl. (Det är dock två branscher där den marknadsmässiga prismekanismen delvis är satt ur spel.)

Diagram 11: Se diagram 10.

Diagram 12: Real BNP till marknadspris.

Diagram 13: Värden över 50 indikerar tillväxt, under 50 kontraktion.

Diagram 14: Egen standardisering av säsongsrensade netttotal.

Diagram 15: Säsongsrensade värden.

Diagram 16: Arbetslösa som andel av arbetskraften, säsongsrensade värden för euroområdet och säsongsrensade och utjämnade värden för Sverige.

Diagram 17: Konjunkturinstitutets branschvisa indikator bygger på efterfrågan anses låg/ska minska samtidigt som antalet anställda väntas vara intakt eller öka. Sammanvägningen baseras på den årlig genomsnittliga fördelningen av antalet anställda (enligt nationalräkenskaperna) mellan de fyra branscherna Bygg, tjänster, handel och industri.

Diagram 18: I beräkningen av reallönen ingår lön i hela ekonomin enligt konjunkturlönestatistiken och konsumentprisindex med fast ränta (KPIF). Reallönen är säsongsrensad.

Diagram 19–22: Genomsnitt för prognoser gjorda 2024 kvartal 1 av följande prognosinstitut (sista prognosår Danske Bank(-2025), Ekonomistyrningsverket(-2026), Handels Utredningsinstitut(-2025), Handelsbanken(-2026), Konjunkturinstitutet(-2026), Nordea(-2025), Regeringen(-2026), Riksgälden(-2025), SEB(-2025), Swedbank(-2025). Från Konjunkturinstitutets sammanställning på www.konj.se.

Diagram 23: PPI (Producentprisindex) visar genomsnittlig prisutveckling på dels produkter som levereras från svenska producenter (både inrikes och på export), dels produkter som importeras.

Diagram 24: Utöver varu- och tjänstepriser ingår energipriser, kapitalstock och räntekostnader i konsumentprisindex.

Diagram 25: Harmoniserat konsumentprisindex för europeiska länder. Boräntekostnader ingår inte. Innehåller följande länder, med sista värdet inom parantes: Belgien(3,6), Danmark(0,6), Euroområdet(2,6), Finland(1,1), Frankrike(3,2), Grekland(3,1), Irland(2,3), Italien(0,8), Kanada(3,4), Nederländerna(2,7), Norge(4,4), Portugal(2,3), Spanien(2,9), Storbritannien(3,4), Sverige(2,6), Tyskland(2,7), USA(3,2), Österrike(4,2).

Diagram 26: Harmoniserat konsumentprisindex för europeiska länder. Boräntekostnader, livsmedel och energi ingår inte. Innehåller följande länder, med sista värdet inom parantes: Belgien(4,2), Danmark(1,7), Euroområdet(3,1), Finland(2,7), Frankrike(2,6), Grekland(3,1), Irland(4,5), Italien(2,3), Kanada(2,1), Nederländerna(2,9), Norge(4,9), Portugal(2,1), Spanien(3,5), Storbritannien(4,5), Sverige(4,3), Tyskland(3,4), USA(3,8), Österrike(5,1).

Diagram 27: KPI exklusive ränte- och energikostnader. Värden för 3- respektive 6-månaders inflation baseras på genomsnittliga geometriska medelvärden för månatliga förändringsfaktorer, upphöjt till 12.

Diagram 28: Enkelt genomsnitt av förväntningarna från fack respektive arbetsgivare.

Diagram 29: Sista månaden är ett genomsnitt för 1–26 mars 2024.

Diagram A1–A12: Lön enligt Labour Cost Index. Inflationen avser harmoniserat konsumentprisindex i europeiska länder. Boräntekostnader är inte med i inflationen.

MEDLINGS-
INSTITUTET

Medlingsinstitutet
Box 1236
111 82 Stockholm
Telefon: 08-545 292 40
Webbplats: www.mi.se